

Informasjon til skoler og barnehager:

Vi har hatt relativt høye smittetall i kommunen de siste ukene. Dette skaper mye bekymring, særlig inn mot juleferie. Økende smitte har egentlig vært forventet i forbindelse med at vi åpnet opp samfunnet igjen i september. Det er viktig å huske at hovedårsaken til at vi kunne åpne opp, er at svært mange nå er vaksinert mot Covid-19.

Vaksinen utgjør en svært stor forskjell fra situasjonen for ett år siden, fordi:

- Den beskytter svært godt mot alvorlig sykdom hos den enkelte, også våre eldre og sårbare.
- Selv om man skulle bli smittet, vil de aller fleste vaksinerte kun oppleve en mild forkjølelse
- Den beskytter til en viss grad mot å bli smittet i det hele tatt, og om man blir smittet, er man mye mindre smittsom enn uvaksinerte.

Barn

Barn under 12 år, og en del barn mellom 12-15 år, er uvaksinerte. Barn som er smittet med Covid-19 har ofte lite eller ingen symptomer, og er dermed også mye mindre smittsomme enn voksne. (Dette kan sammenlignes med de vaksinerte). Det medfører også at det kan være vanskelig å finne de som er smittet. Derfor er massetesting effektivt for å finne de som er smittet i en klasse eller på en avdeling.

De utbruddene vi til nå har hatt i skoler og barnehager, har vi klart å få kontroll over i løpet av 1-2 uker, ved å

- Masseteste i de klassene/avdelingene/trinnene der det er oppdaget smitte.
- Isolere de smittede og sette husstandene i karantene.

Konsekvenser

Konsekvensene for dem som har vært smittet og husstandene, har vært milde, og de fleste opplever:

- Lette forkjølelssymptomer
- 5-7 døgn isolasjon for smittede
- Smitte i familien; voksne har blitt litt sykere enn barna, de uvaksinerte ofte ganske syke.
- Husstandsmedlemmene må teste seg ofte, og helst være i karantene.

Konsekvensene for ansatte i skolene, barnehagene og for de foresatte, med slitasje hos personale spesielt:

1. Høyt sykefravær i utgangspunktet pga infeksjonssykdommer.
2. Frykt for å bli smittet via arbeidsplassen
3. Frykt for å smitte sårbare familiemedlemmer
4. Tvil om tiltakene (massetesting, isolasjon, smittesporing, karantene) fungerer.

Særlig punkt 2-3 over, kan tolkes som at mange fremdeles tror at det er smitten i seg selv vi må unngå for enhver pris. Slik er det ikke i år, (i motsetning til i fjor, da vi var uvaksinerte);

- Det er det at mange blir syke samtidig, vi må unngå.
- Målet med å kontrollere smitten, er først og fremst å redusere **sykdomsbyrden** i samfunnet.

Sykdomsbyrden; dersom svært mange blir syke nå, samtidig med at vi har et svært presset helsevesen, er det stor risiko for at kommuner og sykehus ikke klarer å yte nødvendig helsehjelp. Dette vil kunne ramme alt fra kommunale helse- og omsorgstjenester og legevakt, til sykehus og intensivavdelinger.

Denne høsten har vi sett at sykdomsbyrden i samfunnet har økt betraktelig, men ikke på grunn av Covid-19. Sykdomsbyrden på grunn av andre luftveissykdommer økte voldsomt i løpet av oktober-november spesielt, før en ny smittebølge med Covid-19 inntraff i tillegg. Dette er årsaken til at helsevesenet er under stort press nå, og vil ha vansker med å håndtere mange flere smittede med Covid-19 og eventuelt influensa. Høye smittetall innebærer gjerne at også sårbare grupper og uvaksinerte får behov for helsehjelp.

Det lokale helsevesenet og Covid-19:

Konsekvensene for helsevesenet lokalt har vært svært beskjedne etter siste smitteutbrudd; trolig fordi de smittede har vært barn, unge og vaksinerte. Det har vært lite belastning på legetjenester og andre helse- og omsorgstjenester på grunn av Covid-19-sykdom, men høy belastning av andre årsaker. Både nasjonalt og lokalt er det nå høyt sykefravær og svært vanskelig å få tak i kvalifisert helsepersonell. Foreløpig klarer vi å kontrollere smitten lokalt med de tiltakene som har vært. Dette var gjeldende helt til man oppdaget en ny mutasjon.

OMIKRON:

Covid-19-mutasjonen Omikron ser ut til å være svært mye mer smittsom enn Delta-varianten, og man forventer ny smittebølge som følge av det. Dette medfører på nytt høy risiko for ytterligere belastning på helsevesenet.

Faktorer for vurdering i oppvekstsektoren:

- Loeverk og retningslinjer: Opplæringsloven og smittevernloven er gjeldende loeverk for vurdering av tiltak i oppvekstsektoren.
- Smittetrykket i sektoren har vært middels høyt, men er nedadgående, og pr i dag er det relativt få nye smittetilfeller.
  - Tiltak til nå har vært effektive. Det er stort sett kontroll på smitten.
  - Det er kun dersom det er stor fare for spredning av allmennfarlig smittsom sykdom lokalt, at kan man innføre strengere tiltak enn de nasjonale tiltakene.
  - Den største risikoen nå, er utbrudd med Omikron-varianten.
- Helse -og omsorgssektoren er belastet, men av andre grunner enn Covid-19.
- Kontaktreduserende tiltak nasjonalt, blant annet gult nivå i trafikklysmodellen for skoler og barnehager.
- Barn og unges rettigheter: Folkehelsinstituttet, Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Statsforvalter er svært tydelige når det gjelder barn og unges rettigheter. Alle tiltak som griper inn i barn og unges hverdag, må vurderes nøye opp mot gjeldende loeverk, retningslinjer og smittesituasjon.
- Samfunnskritisk personell og holde samfunnet i gang: Man er avhengig av at foreldre til særlig de yngste barna (barnehage og 1.-4.klasse) kan være på jobb; særlig foreldre som er i samfunnskritiske funksjoner.
- Forholdsmessighet: Det viktigste prinsippet er at tiltak må være forholdsmessig; som betyr at tiltaket ikke må være mer belastende enn det det skal hjelpe for.

Risikovurdering av 2 alternativ for skolene:

1. La barn/unge gå på skolen frem mot juleferien gult trafikklysnivå:

A. Smittevern: Oppblussing av smitte, som medfører flere barn, foresatte og eventuelt ansatte blir isolert og/eller satt i karantene. Risikoen regnes som middels/liten pga pågående massetesting i klasser/trinn med smitte og nye karantenerregler.

NB! Ved utbrudd av Omikron, stor fare for massesmitte.

B. Organisatorisk: Slitasje hos personale, jamfør punkt 1-4 over.

Ved smitte vil hele klasser/trinn være unntatt karanteneplikten, men *ansatte* er foreløpig ikke unntatt denne karanteneplikten.

2. Digital hjemmeundervisning:

A. Inngripende i barn/unges hverdag og rettigheter.

B. Sårbare barn/unge og andre som vil ha problemer med å gjennomføre hjemmeundervisning.

C. Isolasjon og psykisk helse: Barn/unges psykiske helse kan påvirkes av isolasjon, men dette vil gjelde for relativt kort periode.

D. Samfunnsstruktur: Foreldre som må være hjemme med barn, og som ikke kommer på jobb.

Anbefaling om tiltak, ut fra nåværende situasjon, 15.12.21:

1. Massetesting som før; testing av hele klasser/trinn/avdelinger 2 ganger i uka inntil man ikke finner nye positive tilfeller.

2. Gult nivå i trafikklysmodellen; innebærer flere kontaktreduserende tiltak.

3. Digital hjemmeundervisning: Dette er et alternativ som kan vurderes av 2 grunner:

1. Smittevern: Ved mye smitte og stor belastning på helsevesenet. Dette må kommuneoverlege vurdere: ***Pr i dag er det ikke grunnlag for å anbefale dette tiltaket med bakgrunn i smittesituasjonen. Likevel kan det vurderes som et forebyggende tiltak med tanke på eventuell spredning av Omikron-varianten av Covid-19.***

2. Bemanning: Ved problemer med å opprettholde forsvarlig drift på skolen:

Høyt sykefravær og fravær av andre grunner (karantene, syke barn osv) og belastning på ansatte over lang tid. ***Dette har rektorer/avdelingsledere anledning til å vurdere ut fra situasjonen på den enkelte skole/barnehage, så lenge sektoren er på gult nivå i trafikklysmodellen. Man vil kunne se at ulike skoler/barnehager kan ha ulike behov, og dermed vil det være ulik praksis innad i kommunen. Dette er i tråd med prinsippet om at tiltak skal være forholdsmessige og så lite inngripende som mulig.***

MERKNAD: Det anbefales sterkt å unngå digital hjemmeundervisning for de minste klassetrinnene; 1.-4.klasse. Dette fordi:

a. De kan i mindre grad nyttiggjøre seg av digital hjemmeundervisning.

b. Det vil kunne føre til uforsvarligsamfunnsmessig belastning fordi foreldre da må være hjemme med disse barna.

c. Det er mindre smitte- og også mindre smittespredning- i skolemiljøet, dess yngre barna er. De blir trolig oftere smittet av eldre søsken eller foreldre i hjemmet.

Vi har hatt en svært krevende høst i alle sektorer. Mange har hatt lange og slitsomme arbeidsdager. Mange har strukket seg langt for å få samfunnet til å gå rundt. Dette på tross av mye sykdom, sykefravær, smitteutbrudd og ikke minst stadig vekslende informasjon om hva som skal gjelde.

Dere; barn, unge, foreldre, ansatte og ledere, har gjort en formidabel innsats i å håndtere smitteverntiltak og informasjonsflyt, og mange er slitne nå. Vi håper at vi kan komme oss gjennom denne varslede smittebølgen også, uten at helsevesenet bryter sammen. Deres innsats videre- inn i juleferien og etter nyttår- er svært viktige bidrag til at vi etter hvert kan leve normalt igjen.

Takk for innsatsen så langt!